

Куќата е најбогата тогаш кога на нејзината трпеза има место и за друг!

Постои една стара мисла која со векови се пренесувала од колено на колено во македонските домови: „**Гост на врата – Бог во куќата.**“ Таа не била само поговорка, туку правило на живот. Во неа се криеше цела филозофија на народот кој знаел дека вистинското богатство не се мери со тоа колку имаш, туку со тоа колку си подготвен да споделиш.

Во старите македонски куќи, низ селата и градовите на Македонија, гостопримството било прашање на чест. Домаќинот можел да има малку – можеби само еден леб на трpezата – но тој леб никогаш не се јадел сам. Се кршел на половина и се делел со оној што ќе затропа на вратата. Не се поставувало прашањето „Кој си?“ туку „Дали си гладен?“.

Тоа не било само обичај, туку културен код. Код што ја одржувал заедницата, ја градел довербата меѓу луѓето и ја претворал куќата во светилиште на човечноста.

Странските патописци што минувале низ Македонија низ вековите често биле изненадени од оваа особина на народот. Османлискиот патописец Evliya Çelebi во своите записи забележал дека патник ретко останувал гладен во овие краишта.

Во 19 век, австрискиот научник и патник Ami Boué пишувал дека селаните му нуделе храна и покрив иако живееле скромно. Тоа било богатство кое не се купува, богатство на духот.

Македонската трпеза отсекогаш била симбол на таа човечност. На неа секогаш се наоѓало нешто домашно, парче леб, бело сирење, чаша вино, а често и Ајвар подготвен со труд и љубов. Таа трпеза не била раскошна, но била искрена. И можеби токму затоа имала вкус кој се памети цел живот.

Но времињата се менуваат. Денес живееме побрзо, повнимателно и понекогаш – подалечно едни од други. Вратите на домовите се почесто затворени, а непознатиот

човек пред нив се доживува со сомнеж наместо со љубопитност. Современиот свет нè научи да бидеме претпазливи, но во таа претпазливост како да изгубивме дел од старото достоинство.

А со тоа, можеби ја губиме и една од најубавите карактеристики на македонскиот народ.

Гостопримството не е само културна навика. Тоа е начин на размислување. Тоа е вера дека човекот пред тебе, без разлика од каде доаѓа, прво е човек. Дека гладниот треба да се нахрани, уморниот да се одмори, а патникот да се почувствува како дома.

Затоа прашањето што денес треба да си го поставиме не е дали оваа традиција постоела затоа што таа несомнено постоела. Прашањето е дали ќе дозволиме да исчезне.

Зашто народот кој знае да ја отвори вратата за гостин, знае да го отвори и срцето за светот. А народот што го заборава тоа, ризикува да го изгуби делот од својата душа.

Можеби не можеме да го вратиме целосно времето кога секој патник бил пречекуван како благослов. Но можеме да се потсетиме на старата мудрост што ја чувале нашите предци: **Куќата е најбогата тогаш кога на нејзината трпежа има место и за друг.**

